

KNIHA DANIEL
PODKLADY PRO LEKTORY BIBLICKÉHO STUDIJNÍHO SEMINÁŘE
Mark Finley

1. PORÁŽKA ZMĚNĚNÁ VÍTĚZSTVÍ

Dovolte, abych vás dnes večer přesvědčil, že jste stanuli na prahu jednoho z nejzajímavějších objevů svého života. Nejste sami ve svém úsilí porozumět lépe bibli. Jistě vás bude zajímat, že i státníci a filosofové studovali knihu proroka Daniele. Kniha proroctví Daniele přitahovala vzdělance, náboženské představitele a vědce po staletí, a je mnoho těch, kteří ji studují i dnes. Krištof Kolumbus, první objevitel Ameriky, horlivě studoval proroctví a zejména knihu Daniele. Sir Isaac Newton, vynikající matematik, se rovněž soustředil na proroctví v knize Danielově. Anne Bradstreetová, první básnířka Ameriky, studovala Danielova proroctví. Timothy Dwight, první předseda univerzity v Yale, se s nadšením zabýval studiem proroctví a zvláště proroctvím Daniele. Ano, knihy proroctví provázely muže a ženy po staletí a jsou jejich společníky i dnes.

KDE ZAČÍT?

Kdo z vás, když začal číst knihu, se někdy podíval nejdříve na její konec? Někteří jistě - a je to správné. Jeden člověk kdysi řekl: „Dříve než si přečtu knihu, prolístuji ji a přečtu poslední kapitolu. Když dočtu poslední kapitolu, zjistím, jestli mám chuť si přečíst zbytek knihy. Když mě nezajímá konec, vím, že mě nebudou zajímat ani fakta, která k takovému konci vedou. Proto tu knihu ani nečtu.“

Dnes večer začneme studovat knihu proroka Daniele. Jistě tedy čekáte, že začneme číst první kapitolu. Ale my začneme poslední kapitolou, kapitolou dvanáctou. Pokud neporozumíte závěrečné kapitole knihy proroka Daniele, nemůžete pochopit, proč byly napsány kapitoly předcházející. Vezměte si tedy své bible a otevřete si knihu Daniele, kapitolu 12.

KNIHA DANIEL JE PSÁNA PRO DOBU KONCE

Snad je nyní mezi vámi najde někdo, kdo by rád věděl, na kterém místě bible kniha proroka Daniele je. Jak jsem již řekl, ať máte bible v ruce poprvé, nebo ji studujete již mnoho let - vítáme vás v našem semináři. Kniha Daniele

je právě před útlou knihou proroka Ozeáše a hned za knihou proroka Ezechiela. Dnes večer začneme, nejdříve poslední kapitolou, protože pokud neporozumíte obsahu poslední kapitoly, nemůžete porozumět ani kapitolám předchozím. Co je hlavním tématem knihy Daniele? Proč byla kniha, Daniele napsána? Proč trávíme dnešní večer studiem nějaké starobylé knihy? Proč trávíme čas studiem knihy, která byla napsána před více než 2500 lety? Většina lidí chce něco moderního, něco, co se týká jejich současného života. Proč studovat knihu napsanou kolem roku 600 př. Kr.?

Vraťme se ke knize Daniele 12. kapitole a čtěme verš 4:

„A ty, Danieli, udržuj ta slova v tajnosti a zapečeť tuto knihu až do doby konce. Mnozí budou zmateně pobíhat, ale poznání se rozmnoží.“ (Da 12,4)

Přečtu čtyři verše z 12. kapitoly a rád bych věděl, jestli porozumíte hlavnímu významu těchto veršů. Nyní si přečteme verš 6:

„...a ten se otázal muže oblečeného ve lněném oděvu, který byl nad vodami veletoku: „Kdy nastane konec těch podivuhodných věcí?“ (Da 12,6)

Dále se podíváme na verš 8:

„Slyšel jsem, ale neporozuměl jsem. Řekl jsem: „Můj pane, jaké bude zakončení toho všeho?“ (Da 12,8)

Vidíte, jak jsou si tyto verše podobné? Podívejte se ještě na verš 9:

„Řekl: „Jdi, Danieli, tajuplná a zapečetěná budou ta slova až do doby konce.“ (Da 12,9)

Dokdy budou slova této knihy zapečetěna? Do doby konce. Poslední verš 12. kapitoly knihy Daniel nás seznamuje s velkolepým a slavným koncem. Začínáme od konce, protože dokud nepochopíme konec, nemůžeme rozumět začátku.

Daniel 12,13 zní:

„Ty vytrvej do konce. Pak odpočineš, ale na konci dnů povstaneš ke svému údělu.“ (Da 12,13)

Po přečtení těchto pěti veršů ve 12. kapitole knihy Daniel jistě můžete říci, co mají tyto verše společného. O čem pojednávají všechny tyto verše? O době konce. K jakému závěru tedy docházíte při studiu proroctví knihy Daniel? Jsou psány jasně a zřetelně pro dobu konce. Povšimli jste si ve 4. verši, co anděl řekl Danielovi? Anděl říká: „A ty, Danieli, udržuj ta slova v tajnosti a zapečeť tuto knihu až do doby konce.“

Knihy Daniel je „zapečetěna“ až do doby konce. To znamená, že v poslední době lidských dějin bude odhalen přesný význam proroctví knihy Daniel.

Proč tedy studujeme knihu napsanou 600 let př. Kr.? Protože právě tato kniha Bible má své zvláštní poslání. Má velký význam i pro naši dobu. Tato kniha je napsána pro údobí historie země – známé jako doba konce. Myslící lidé na celém světě pozorují, že svět je na pokraji obrovské krize. Velkoměsta jsou plná zločinu a násilí. Na celé zeměkouli je národ za národem vtahován do politické vřavy. Africké národy prožívají mnoho konfliktů. Střední východ je žhavým místem, které stále více hrozí výbuchem. Zemětřesení, přírodní katastrofy, hlad a řada jiných problémů sužují lidstvo.

Ano, je to skutečně období v historii země označované v Bibli jako „doba konce“. Proto má pro nás dnes večer kniha Daniel zvláštní význam. Má zvláštní význam pro ty, kteří žijí v poslední době. Právě nyní jako nikdy předtím je nutné, abychom porozuměli této knize Bible. V Bibli jsou dvě knihy, kterým by měli porozumět ti, kteří prožívají poslední dny historie naší země. Je to kniha Daniel ve Starém zákoně a kniha Zjevení v Novém zákoně.

PŘÍBĚHY A PROROCTVÍ

Knihu proroka Daniele můžeme rozdělit na dvě části. První část knihy se zabývá životními osudy Daniela, druhá proroctvími. Proroctví říkají kdy a příběhy jak. Proroctví nám oznamují, kdy přijde konec - ne přesný den nebo hodinu, ale jsou to jakoby ukazatele, které nás upozorňují na blížící se konec. Uvedu příklad: Jel jsem odtud do New Yorku (použijte místní příklad!) a cestou jsem projížděl Hartfordem. V Hartfordu jsem uviděl tabuli s nápisem New York - 110 km. Jel jsem dále před Meriden a zde byla tabule - New York City - 90 km. Z New Havenu do New Yorku už to bylo jen 70 km, z Bridgeportu 40 km. Každý další ukazatel mi oznamoval, že se stále více blížím k cíli své cesty. Proroctví i knihy Daniel nám chtějí říci totéž. Jsou to ukazatele, které nám oznamují blížící se konec. Neříkají nám přesné datum, ale ukazují, jak rychle se blíží konec.

Příběhy oproti tomu sledují jiný cíl. Učí nás, jak se máme na tento konec připravit. Jaký je například význam příběhu o Danielovi ve lví jámě? Je to jen pěkný příběh, který vyprávíme svým dětem a říkáme: „To je ale krásný příběh! To je skvělé, že Bůh Daniela zachránil před lvy!“? Ne, příběh o Danielovi ve lví jámě nám chce říci něco, co se má stát v době konce. Je to příběh, který se vztahuje k době konce. Každý příběh, který studujeme v knize Daniele, nám má pomoci - tobě i mně - připravit se na poslední dobu.

A nyní odpoutejme svou pozornost od studia poslední kapitoly, která nám vysvětluje, proč byla kniha Daniele napsána, a přistupme ke kapitole první. Budeme studovat knihu proroka Daniele kapitolu za kapitolou a každá další část bude napínavější a zajímavější.

STRUČNÉ POZADÍ DANIELOVÝCH PROROCTVÍ

Pochopit knihu Daniele nám pomohou i okolnosti, které vedly k napsání knihy. Knihu proroka Daniele napsal samozřejmě sám Daniel. Její větší část byla napsána v Babylónském zajetí a později v zajetí médo-perském. V první kapitole knihy Daniele vidíme základní myšlenku, která prostupuje celou knihou. V tomto kurzu chceme studovat Bibli. Proto si probereme 1. kapitolu - verš za veršem.

„Ve třetím roce kralování Jójakíma, krále judského, přitáhl Nebúkadnesar, Babylónský král, k Jeruzalému a oblehl jej.“ (Da 1,1)

Událost popsaná v prvním verši je hlavním tématem knihy Daniele. Jedná se o boj mezi Jeruzalémem a jeho králem a Babylónem a jeho králem. Právě v 1. kapitole knihy Daniele se setkáváme s tímto střetnutím. Celá kniha Daniele líčí obrovský zápas démonských a nebeských sil, zápas zla a dobra, boj démonských a nebeských mocností.

Jójakím byl judský král, a Judsko bylo částí Izraele. Židovský národ byl rozdělen na dvě hlavní části: deset kmenů bylo v severním království, dva

kmeny žily v jižním království. Judea byla součástí jižního království a král Jójakím zde vládl 11 let. Nastoupil na trůn v 25 letech a vládl do svých 36 let. Jójakím neuznával pravého Boha. Vedl Judsko k odpadlictví a ke vzpouře proti pravému Bohu. Pokud Judsko zůstávalo věrné Bohu, držel Bůh ochrannou ruku nad tímto národem a pohanské národy neměly sílu zaútočit na Izrael. Bůh je ochraňoval, když byli věrní a poslušní. Když však obyvatelé Judska neposlouchali a reptali proti Bohu, nemohl ji Bůh déle chránit. Jójakím – judský král – se bouřil proti Bohu, Boží ochrana mu byla odňata a Babylón pod vedením Nebúkadnesara dobyl Jeruzalém.

SROVNÁVÁNÍ BABYLÓNU S JERUZALÉMEM

Babylón byl centrem modlářství a uctívání falešných bohů. Vzpouřa proti pravému Bohu byl v samotné podstatě jeho existence. Bylo to sídlo odpadlíků, centrum požitkářů hříchu, nemravnosti a touhy po rozkoši. Jeruzalém byl protikladem Babylónu. Jeho základy spočívaly na uctívání pravého Boha. Jeruzalém byl strážce Boží pravdy, skrze něhož Bůh zatoužil tlumočit světu svou vůli. Obyvatelé Jeruzaléma měli být věrní Božímu zákonu, zastánci Božích zásad, které by se projevovaly sebeovládáním, střídmosti a čistotou. Takový byl Boží plán.

Avšak později se Jeruzalém odklonil od svého vysokého vznešeného cíle. Jeruzalém nepochopil Boží úmysl a sešel z cesty, která vedla k tomuto cíli, stanovenému samotným Bohem. Proto mohl Babylón zničit Jeruzalém – středisko služby pravému Bohu.

Bůh dopustil zničení Izraele, protože izraelský král neposlouchal pravého Boha. Přibývalo stále více nevěřících, kteří s opovržením zavrhlí varovný Boží hlas a následovali v ohavnostech pohanské národy. Judsko se odvrátilo od jasných Božích nařízení a přestala dbát na Boží varování.

Poroba Judska splnila dva cíle:

1. Judsko bylo vedeno k zamyšlení, uznání svých hříchů a k závislosti na Bohu.
2. Poznání pravého Boha se mělo rozšířit v Babylóně. Bůh dopustil na obyvatele Judska utrpení, aby v nesnázích dosáhli toho, čeho nemohli docílit v blahobytu.

Babylón se nacházel asi 1 600 km severovýchodně od Jeruzaléma. Nebúkadnesar chtěl zaútočit na města, která ležela na egyptských hranicích, protože tato města se bouřila proti Babylónské vládě. Avšak mezi Babylónem a egyptskými pohraničními městy stál Jeruzalém. Když se Jójakím postavil proti Nebúkadnesarem panovačnosti a porušil písemnou smlouvu uzavřenou s babylónským králem, babylónská vojska zaútočila na Jeruzalém. Při obléhání se město dostalo do velmi svízelné situace. Město bylo obleženo a veškeré zásobování potravinami bylo přerušeno. Do města se nedaly dopravit žádné potraviny, nikdo se nedostal ven, aby mohl potraviny dovézt. Když byly zásoby spotřebovány a obyvatelé města zeslábli nedostatkem a hladem, útočníci přitáhli obléhací beranidla a katapulty. Katapulty vrhaly obrovské kameny na městské hradby a bořily je. Zatímco padaly zdi města, vrhli se útočníci na městské brány. Pak přistavili ke zdím žebříky, přelezli obranné zdi a zaútočili. Ulicemi tekla krev.

Když obléhání trvalo dny a týdny, třásli se obyvatelé města strachem, protože věděli, že nepřátelské armády brzy vtrhnou do města. A tak Babylón oblehl Jeruzalém a jeho ulice se zbarvily krví. Mladíci z nejpřednějších

jeruzalémských rodin padli do zajetí. V době, kdy byl Jeruzalém drancován babylónskými armádami, se dozvěděl Nebúkadnesar o smrti svého otce Nabopolassara. Nebúkadnesar věděl, že se najde někdo, kdo se bude chtít zmocnit vlády v Babylóně. V době smrti Nabopolassara byl jeho syn Nebúkadnesar vzdálen asi 1 000 km od Babylóna. Báł se, že někdo převelme moc a upevní mezitím své postavení krále, které má patřit jemu. Proto se Nebúkadnesar rychle vrátil do Babylóna, aby se ujal vlády. Vzal s sebou do zajetí několik nejvýznamnějších izraelských mladíků, a odtáhl do Babylóna. Tento příběh si můžeme přečíst v první kapitole knihy Daniele ve verši druhém:

„Panovník Hospodin mu vydal do rukou judského krále Jójakíma a část nádob z Božího domu. Nebúkadnesar je dopravil do země Šineáru, do domu svého božstva; nádoby dal dopravit do klenotnice svého boha.“
(Da 1,2)

„Země Šineár“ je pouze jiný název pro Babylón. Nebúkadnesar vešel do jeruzalémského chrámu, postaveného a zasvěceného službě pravému Bohu, a vzal odtud nádoby určené ke službě Bohu. Odnosl je z tohoto chrámu a přenesl je do svého chrámu v Babylóně. Byl to čin obrovského zneuctění. Všimněte si, že se v tomto verši říká, že je odvezl do domu svého božstva. Babylóňané uctívali asi 13 bohů, ale zvlášt' významné postavení měl bůh Marduk, lidově zvaný Baal. Baal byl Nebúkadnesarovým nejmilejším bohem. Nebúkadnesar tedy vzal nádoby z domu Božího a přenesl je do chrámu svého boha Baala.

Zatím se i babylónská vojska vrátila z Jéruزالéma a velká radost z vítězství zavládla v Babylóně. „Dobyli jsme Jeruzalém! Zajali jsme nejlepší z jeruzalémských mládenců. Vzali jsme nádoby z příbytku jejich boha a přenesli je do domu našeho boha. To je vítězství Babylónských bohů, triumf pro obyvatele Babylóna!“ Zapamatujte si dobře tuto událost. Ukážeme si, jaký má tento příběh vztah k době konce.

BOŽÍ PORÁŽKA

Prvních sedm veršů první kapitoly v knize Daniele líčí jakoby velkou Boží porážku. Představte si, jak asi bylo Danielovi, když mu vmetli do tváře větu: „Jestliže je tvůj Bůh skutečný, živý Bůh, jak to, že dovolil zničení Jeruzaléma? Jestli je tvůj Bůh tím pravým Bohem, proč tě nezachránil před Babylóňany? Proč tekla krev v ulicích tvého města? Proč dopustil, aby nádoby z jeruzalémského chrámu byly přeneseny do chrámu v Babylóně? Modly, bohové ze dřeva a kamene, nám pomohly k vítězství. Jestli váš Bůh je pravým Bohem, proč jste nyní v zajetí? Proč jste v otroctví?“ Odpověď není snadná. Dokážeme odpovědět, jen když pochopíme, proč Bůh vše dopustil.

I dnes jsou křesťanům kladeny podobné otázky: „Je-li skutečně Bůh, tak proč jste přišel o práci? Proč vás vyhodili z práce? Jestliže je Bůh, proč něco neudělá? Proč vaše manželství ztroskotalo? Jestli ten váš Bůh je skutečný Bůh, proč vás nechá tolik trpět? Cožpak Bůh nemůže něco udělat? Je snad tak slabý a bezmocný? Když je váš Bůh tak dobrý, proč se vaše dítě narodilo s vrozenou vadou? Proč váš přítel zahynul při autohavárii? Jestli Bůh opravdu je, tak proč, proč, proč?“ Stále slyšíme podobné otázky. V tom mi jistě dáte za pravdu.

Ti, kteří prožívají dobu konce, budou potřebovat znát odpověď na tyto otázky. Daniel byl v životě postaven tam, kde pochopil, že navzdory všemu protivenství je Bůh s ním.

Písmo neslibuje křesťanům život bez zkoušek a utrpení, život bez úzkostí a bolesti. Bible spíše poukazuje na Boha, který nám může a chce dát sílu a odvalu, naději a důvěru ke všemu, co může Člověka v životě potkat.

Lidé, žijící v poslední době, se musí stejně jako Daniel naučit plně důvěřovat Bohu. Budou muset podstoupit zkoušku své víry. Náboženství, které hlásá, že potřebujeme pouze odevzdat svůj život Kristu a tím zmizí všechny naše strasti, vyřeší se všechny naše problémy a nesnáze - vede k vytvoření klamných představ. Je to, jako byste chtěli honit svůj vlastní stín. Něco jako fata morgána. Nestalo se Vám, že jste za jízdy za horkého dne spatřili vodu ve stínu stromů? Už jste chtěli zabrzdit, zdálo se vám, že jste na místě, ale pak jste viděli, že musíte jet ještě kousek dál. Jeli jste dále a stále jste nebyli u cíle. Tak vypadá život některých křesťanů, křesťanů, kteří touží po křesťanském životě bez zkoušek, úzkostí a zármutku. Tito lidé stojí na místě.

DARY, KTERÉ NEJSOU Z TOHOTO SVĚTA

Existuje mylný názor, že se křesťanům dostane splnění všech zaslíbení již na této zemi. Často toužíme, aby se Boží zaslíbení splnila již zde. Avšak dary, které Bůh nabízí, nejsou z tohoto světa.

Je pravda, že některá Boží zaslíbení se plní již zde na této zemi. Ježíš přece řekl: „Pokoj svůj dávám vám.“ Dává nám Ježíš pokoj? Ano. Déle Ježíš řekl: „Na světě budete mít soužení.“ A svět je plný strastí. Ježíšův pokoj je vnitřní pokoj a radost. Radost v životě křesťana neznamena život bez obtíží. Křesťana neopouští vnitřní pokoj a radost ani v utrpení. Vnitřní pokoj a, mír přichází skrze víru v Boha, který nás vede a řídí naše životy. Máme pokoj, protože víme, že na nové zemi žádné utrpení nebudě.

NEBÚKADNESARŮV PLÁN

Vraťme se ke knize Daniele, k první kapitole. A než přistoupíme k otázkám, dám vám čas na rozmyšlení. Budete-li však mít poznámky, bez obav se zeptejte.

Daniele uvedli po cestě dlouhé 800-1000 km před nejmocnějšího krále do největšího paláce na světě.

„Pak rozkázal král Ašpenazovi, vrchnímu nad dvořany, aby přivedl z Izraelců, a to z královského potomstva a ze šlechty, jinochy bez jakékoli vady, pěkného vzhledu, zběhlé ve veškeré moudrosti, kteří si osvojili poznání, rozumějí všemu vědění a jsou schopni stávat v královském paláci a naučit se kaldejskému písemnictví a jazyku. Král pro ně určil každodenní příděl z královských lahůdek a z vína, které pil při svých hodech, a dal je vychovávat po tři roky. Po jejich uplynutí měli stávat před králem.“ (Da 1,3-5)

V Babylóně byl zajímavý zvyk. Když Babylónané ovládli jiné národy, vybrali si nejkrásnější, nejbystřejší a nejschopnější mládence porobeného národa a přivedli je do Babylóna, aby se vzdělávali na babylónské vysoké škole. Zde se učili babylónským zvykům a zákonům: Když se těmito mladým lidem dostalo vzdělání v logice, náboženství a filosofii, byli posláni zpět do města nebo země, kterou Babylónané dobyli. Chytrý král Nebúkadnesar dobře věděl, že nemůže postavit do čela Jeruzaléma příslušníky babylónského národa, protože by neustále docházelo ke vzpourám proti

vládě. Nebúkadnesar zajal mladé lidi, kteří se těšili úctě a byli obdivováni obyvateli Jeruzaléma. Snažil se jim vštípit zákony a zvyky Babylóna a přinutit jejich mysl zapomenout na minulost. Pak je mohl poslat zpět jako vládce.

Totéž zamýšlel Nebúkadnesar s Danielem a jeho přáteli. Chtěl je cvičit, vzdělávat, naplnit jejich mysl skepsí, pohanstvím a modlářstvím Babylóna a pak je poslat zpět jako vládce do Jeruzaléma. To byl cíl, kterého chtěl dosáhnout. Tímto způsobem chtěl změnit jejich myšlení a zcela zahladit minulost. Podívejme se do první kapitoly knihy Daniele na šestý a sedmý verš:

„Z Judejců byli mezi nimi Daniel, Chananjáš, Míšael a Azarjáš. Velitel dvořanů jim změnil jména: Danielovi dal jméno Beltšasar, Chananjášovi Šadrak, Míšaelovi Měšak a Azarjášovi Abed-nego." (Da 1,6.7)

Mezi nimi, to je mezi zajatými, byli také čtyři mládenci. Snad byste rádi věděli, jak vím, že to byli mladí lidé. V Bibli se nemluví o jejich věku. Byli to pravděpodobně lidé ve věku do dvaceti let. Nyní snad někdo řekne: „Víte to tak jistě?" Máme pro to dva důvody. Za první - Bible říká, že Daniel od svého zajetí sloužil asi 70 let nejméně čtyřem králům, takže v době svého zajetí nemohl být dospělý. Za druhé - Bible je popisuje jako mladé - jako „mládence bez poskvrny", jako krásné, vzdělané v moudrosti a umění. Vzdělání, kterého se jim dostalo na babylónské vysoké škole, bylo jako dnešní univerzitní vzdělání. Z toho je zřejmé, že byli ve věku kolem 20 let. Představuji si Daniele jako mladíka, který ukončil střední školu a chystá se na studia na babylónské univerzitě.

VÍCE NEŽ POUHÉ JMÉNO

Nebúkadnesar chtěl vtisknout do myslí těchto mláďenců základy filozofie a logiky Babylóna, aby zahladil vzpomínky na pravého Boha. Začal tím, že změnil jména těchto mladých mužů. Proč mění jejich jména? Jaký význam měla tato změna? Přečtěme si ještě jednou verš 7:

„Velitel dvořanů jim změnil jména: Danielovi dal jméno Beltšasar, Chananjášovi Šadrak, Míšaelovi Měšak a Azarjášovi Abed-nego." (Da 1,7)

V Bibli jméno vyjadřuje charakter. Vzpomeňte si na Jáka. Jáka připravil svého bratra o prvorozenství. Jméno Jáka znamená „podvodník". Jáka byl později přejmenován na Izraele. Izrael, to je člověk, který zápasil s Bohem a zvítězil. Jákovův charakter se změnil a změna jeho charakteru byla vyjádřena změnou jména. Abram se měl stát otcem národů, proto Bůh změnil jeho jméno. Z Abrama se stal Abraham. Když se Saul obrátil, byl nazván Pavlem. Změna jména vyjadřuje změnu jeho charakteru. I Daniel dostal nové jméno, protože král chtěl, aby se jeho charakter úplně změnil. Chtěl změnit jeho životní názor. Daniel dostal jméno Beltšasar.

V hebrejštině jméno Daniel znamená „Bůh je můj soudce". Když žil Daniel v Babylóně, jeho přátelé ho nazývali Daniel, takže mu stále připomínali pravého Boha. Jeho jméno mu připomínalo, že Bůh je jeho soudcem.

Nebúkadnesar změnil jeho jméno a nazval ho Beltšasar. Víte, co znamená toto jméno? „Strážce skrytých pokladů boha Baala". Daniel byl uveden do hodovní síně krále Nebúkadnesara. Když vstoupil, uviděl stůl plný babylónských lahůdek a nečistého jídla. Zlato stolů se třpytilo ve světle svíček. Nebúkadnesar řekl Danielovi: „Budeš se jmenovat Beltšasar - Strážce

skrytých pokladů boha Baala. Tvé město bylo zničeno, tvůj lid poražen. Nádoby z příbytku tvého boha jsme přenesli do domu mého boha, boha Baala. A ty, Danieli budeš ve svém mládí povýšen na významné místo. Již nebudeš Daniel, ale budeš Strážce pokladů boha Baala."

Pomyslete, jaké to bylo pro Daniele obrovské pokušení, jaké velké lákadlo. Všimněte si, jaký nátlak použil Nebúkadnesar: „Tvé město je zničeno, Danieli, tvoji lidé v zajetí. Dokonce i nádoby zasvěcené službě v Božím domě jsou pryč. Jsou v mém chrámu. Ty budeš strážcem těchto pokladů. Nebudeš již Daniel, služebník pravého Boha, ale budeš střežit poklady boha Baala."

Podívejme se na další jména a všimněme si jejich změny. Chananjáš znamená „Bůh je ti milostiv“. Bůh je ti milostiv, Chananjáši. Dokonce i v zajetí, v otroctví, v utrpení a zármutku. Změna jeho jména na jméno Šadrak znamená „Ctitel Slunce“. Pohled, štěstí a radost jsou dary Slunce.

Míšael znamená „božský“. Jeho změněné jméno bylo Měšak - to je „ten, který patří babylónské bohyni.“ Z „božského“ Míšaele, jenž měl Boží vlastnosti, Boží charakter, se měl stát Měšak, služebník babylónské bohyně.

Azarjáš znamená „Pan je můj pomocník“. Pomocník v zajetí, otroctví a nebezpečí, pomocník v odloučení a daleko od domova. Azarjáše nazvali Abed-negem, „Služebníkem boha Nabu“.

Zopakujme si znovu všechna jména:

- Daniel = „Bůh je můj soudce“ je nyní Beltšasar = „Strážce ukrytých pokladů boha Bála“.
- Chananjáš = „Pán je ti milostiv“ je nazván Šadrak = „Ctitel slunce“.
- Míšael = „Ten, kdo je jako Bůh“ je pojmenován Měšak = „Ten, kdo patří bohyni“.
- Azarjáš = „Pán je můj pomocník“ je nazýván Abed-nego = „Služebník boha Nabu“.

DANIELOVO ROZHODNUTÍ

Navštivte se mnou dnes večer hodovní síň v Babylóně. Představte si, že jste v Babylóně, že žijete před 2500 lety. Jste daleko od domova, asi 800-1000 km, byli jste svědky dobytí vašeho města, jehož ulicemi tekla krev. Stojíte v hodovní síni Babylóna, nejkrásnějšího města na světě. Jste okouzleni. Nikdy předtím jste nic takového neviděli. Na stole jsou všechny babylónské lahůdky. I víno je zde a nečisté pokrmy. Všechno, co potěší oko, okouzli smysly a vzbuzuje chuť. Tato potrava je nejdříve obětována bohům a teprve potom se podává na stůl. Kdybyste s Danielem jedli taková jídla, znamenalo by to, že se s úctou a obdivem skláníte před bohy, kterým byla potrava obětována. Jak se zachováte?

Daniel se rozhodl, že nebude jíst takový pokrm. Měl k tomuto rozhodnutí dva, důvody:

1. Tento pokrm byl obětován bohům a jíst takové jídlo by znamenalo účast na modlářství.
2. Daniel se rozhodl nejíst tuto stravu, protože by měla vliv na jeho mozkové buňky a oslabila by jeho myšlení a úsudek.

Rozhodl se nejíst nečistý pokrm, který mu byl předložen, protože věděl, že neprospěje jeho zdraví. Bible nám v osmém verši první kapitoly knihy Daniele poukazuje na základní a nejdůležitější text první kapitoly:

„Ale Daniel si předsevzal, že se neposkvrní královskými lahůdkami a vínem, které pil král při svých hodech. Požádal velitele dvořanů, aby se nemusel poskvrňovat.“ (Da 1,8)

JEDNÁNÍ POD VLIVEM SITUACE

Daniel se rozhodl ve svém srdci, rozhodl se celou svou myslí, ze svého nejhlubšího svědomí. Plně si uvědomoval existenci dobra a zla. Nepřipustil, aby se jeho chování řídilo danou situací. Existují mravní naučení – takzvaná situační etika, která je velmi oblíbená a která nás učí, jak se zachovat v určitých situacích. Už jste o ní někdy slyšeli? Na toto téma bylo napsáno mnoho knih. Víte, co situační etikové učí? Kdyby Daniel jednal v duchu tohoto učení, řekl by si: „Urazil bych krále. Už jsem se celé týdny dobře nenajedl. Je to jen maličkost. Myslím, že si to mohu dovolit. Myslím, že mohu sníst, co mi nabízejí.“

Člověk, který řeší situace pouze podle zásad situační etiky, zastává názor, že neexistuje absolutní hranice mezi dobrem a zlem. Rozhodne se v každé situaci pro to příjemnější. Dovolí, aby situace ovlivnila jeho jednání. Člověk, který se řídí okolnostmi a jedná podle určité situace, by také mohl říci: „Když se dva lidé milují, nedá se mluvit o cizoložství, vždyť jejich jednání provází láska.“ Jinému, který má stejný názor, by se zdálo, že nájemné za byt je vzhledem k jeho příjmu příliš vysoké. Myslíte, že jedná správně, když zaplatí jen tolik, kolik uzná za vhodné? Ať to zkusí. Může tvrdit, že ho k tomu donutila situace.

Ale dnes večer chci ukázat, že Daniel nepatřil k těm, kteří jednají podle toho, jak se jim to hodí. Daniel přesně rozlišoval dobro a zlo, a proto neučinil žádný kompromis ani v Babylóně. Pevně se rozhodl sloužit Bohu, ať je kdekoliv. To byl Danielův cíl. Učinil rozhodnutí ve svém srdci. Víte, je snadné plout s proudem, ale těžké plavat proti proudu.

ROZHODNĚTE SE TAKÉ, ABY S VÁMI BŮH POČÍTAL

Daniel patřil k těm, kteří chtěli plout proti proudu zla. Daniel byl jedním z těch, kteří toužili, aby s ním Bůh počítal. Daniel patřil k těm, kteří chtěli být jiní. Jaké je to ve tvém životě, příteli? Když někdo ve tvém zaměstnání vypráví nechutný vtip a všichni se smějí, směješ se také, i když víš, že je to nemravný vtip? Směješ se proto, že se nechceš lišit od ostatních a že jen tak tě bude okolí uznávat? Když se rozhodneš, že nebudeš pít alkohol a dostaneš se ve společnosti do situace, kdy všichni pijí, řekneš si: „Nechci nikoho urazit, tak se také napiji“? Jak byste se zachovali vy? Jste jako Daniel? Ti, kteří žijí v poslední době a jsou věrní a oddaní Bohu, vydrží tíhu zkoušky, která přijde, aby je zdokonalila. Budou ochotní stát o samotě pro to, co je správné, protože je to správné. To je základní ponaučení, kterému se dnes večer u Daniela učíme – ochota stát osamoceny, odvaha být jiný, kuráž bojovat za pravdu a nenechat sebou manipulovat podle odolnosti.

V jedné knize se můj oblíbený autor také dotýká této otázky. Jeho slova mi promluvila přímo ze srdce: „To, co náš svět nejvíce postrádá, jsou lidé, kteří se nedají ani koupit, ani prodat.“ Jistě souhlasíte, že takových, které je možno prodat nebo koupit, je hodně.

„To, co náš svět postrádá, jsou lidé, kteří se nedají ani koupit., ani prodat. Lidé, kteří jsou naprosto opravdoví a čestní. Lidé, kteří se nebojí nazvat hřích svým jménem. Lidé, jejichž svědomí je až slepě věrné. Lidé, kteří

budou hájit pravdu za každých okolností." Také se vám to líbí? Největší potřebou světa je potřeba opravdových lidí, lidí, kteří se nedají zaprodat. Nebojí se nazvat hřích pravým jménem. Svět potřebuje lidi s citlivým svědomím, lidi ochotné hájit pravdu za všech okolností.

Jistě mi dáte za pravdu, že takových lidí dnes není mnoho. Není mnoho těch, kteří ve svém povolání jednají vždy čestně. Nenajdeme mnoho těch, kteří jsou čestní v jednání se svými sousedy, aby také udělali to, co slíbí. Jsou i dnes kolem nás takoví, jako byl Daniel? Jsou i dnes lidé, kteří mají opravdovou, morálku?

VŠICHNI SE MUSÍME ROZHODNOUT

Než projdeme poslední dobou, přátelé, musíme se setkat s tím, co Bible nazývá „znamení šelmy". Velké zkoušky čekají každého muže, ženu i dítě, všechny, kteří chtějí na této zemi sloužit Bohu. Dospěli jste ve svém srdci k názoru, že je jen jedna věc, na které záleží, a že to není to, co si o vás myslí lidé, ale to, co si o vás myslí Bůh? Rozhodli jste se, že nebudete za každou cenu sloužit lidem, že veškeré své myšlenky soustředíte na Boží věci a budete hledat především radost v Bohu?

Daniel se rozhodl pro Boha a Bůh mu zázračně požehnal. Daniel požádal krále, aby mu dal 10 dní na zkoušku. Daniel řekl králi: „Dej nám prostou židovskou stravu." Požádal o jídlo sestavené z ovoce, ořechů, obilnin a zeleniny. První kapitola knihy Daniele začíná porážkou pravého Boha. Končí však Božím vítězstvím. Daniel se stal nejvzdělanějším, nejmoudřejším a nejschopnějším mužem v celé Babylónské říši. První kapitola knihy Daniele končí těmito slovy:

„A Bůh dal těm čtyřem jinochům vědění a zběhlost ve veškerém písemnictví a moudrosti. Danielovi dal nadto porozumět všem viděním a snům. Po uplynutí doby, kdy podle králova nařízení měli být předvedeni, přivedl je velitel dvořanů před Nebúkadnesara. Král s nimi rozmlouval a žádný mezi nimi nebyl shledán takový jako Daniel, Chananjáš, Míšael a Azarjáš. Proto stávali před králem. Pokud šlo o porozumění moudrosti, které od nich král vyžadoval, shledal, že desetkrát předčí všechny věštce a zaklínače, kteří byli v celém jeho království. A Daniel tam zůstal až do prvního roku vlády krále Kýra." (Da 1,17-21)

Kdyby si Daniel nezvolil pravého Boha, nemohl by Bůh tak zázračně použít jeho schopnosti, jak budeme číst ve druhé kapitole. Naše služba spočívá na naší věrnosti Bohu. Dříve než Bůh může pracovat skrze člověka, pracuje nejdříve na člověku. Dříve než Bůh s námi něco udělá, udělá něco pro nás.

Dwight L. Moody to vyjádřil těmito slovy: „Svět ještě neviděl, co Bůh dovede vykonat pro člověka, v člověku a prostřednictvím člověka, který se mu plně zasvětil. Z Boží milosti chci být i já tím člověkem." Nechceš jím být také? Proč to nezkusit ještě dnes?